

Memòria

2016 Memòria de les Càritas
diocesanes amb seu a Catalunya

Sumari

1	Pròleg	3
2	Presentació	5
3	Identitat i organització	7
4	Programes i projectes de la Memòria 2016	9
5	Perfil de les persones ateses per l'acció de les Càritas el 2016	17
6	Situació de les persones ateses per les Càritas de Catalunya	23
7	Comunicació, sensibilització i denúncia	26
8	Dades econòmiques 2016 de les Càritas de Catalunya	28
9	Persones al servei de persones	30

Edita: Càritas Catalunya. Dels Àngels, 18 – 08001 Barcelona. Tel. 934 126 864. NIF R35002991. **Consell de redacció:** Comissió de Comunicació de Càritas Catalunya i Grup de Treball de la Memòria Social. **Coordinació:** Càritas Catalunya. **Disseny:** Pozo&Viñeta. **Fotografies:** Càritas Diocesanes amb seu a Catalunya i Sergi Càmara. **Impressió:** AGPOGRAF, S.A. Barcelona, octubre de 2017.

Benvolguts germans i germanes,

Tinc el goig de prologar la *Memòria de les Càritas Diocesanes amb seu a Catalunya* corresponent a l'any 2016. El període comprès per aquesta *Memòria* coincideix amb la celebració de l'Any Jubilar de la Misericòrdia, en què el papa Francesc ens animava a redescobrir l'amor amb què Déu ens estima i amb el qual ens crida a estimar el proïsme.

Les pàgines que segueixen recullen la ingent tasca realitzada per les comunitats cristianes de les diòcesis catalanes. En elles es fa palès que les nostres comunitats no només tenen bones paraules, sinó que també fan bones obres; seguint així la crida de Jesús a estimar de paraula i d'obra.

L'Església catòlica a través de Càritas ha volgut fer seva la crida del papa Francesc, que ens anima a ser misericordiosos. Aquest any jubilar ens ha permès adonar-nos que les obres que Càritas fa són precisament obres de misericòrdia.

Aquest Any Jubilar de la Misericòrdia ens ha servit també per ser conscients que la nostra missió envers els nostres germans i germanes més desamparats s'inspira en Déu. La relació amorosa amb Ell ens nodreix per poder estimar els qui més ho necessiten. Nosaltres no només ajudem, sinó que som també cridats a reconfortar l'ànima dels qui s'apropen a nosaltres. Com ens recorda el papa Francesc, la fam espiritual és encara més profunda que la fam material. Alimentem-nos de Déu per poder alimentar espiritualment i materialment els qui més ho necessiten.

És per tot això que us vull agrair, de tot cor, la gran obra de misericòrdia que esteu fent totes les persones que, des de Càritas, feu possible la tasca de reedificació material, humana i espiritual: professionals del treball social que treballen a Càritas, dirigents de l'organització, també a tots els donants -perquè Càritas viu

principalment de les aportacions de persones privades- i de l'esforç dels voluntaris. Sou milers a les nostres diòcesis i sense vosaltres no podríem fer tot el que expliquem en aquesta *Memòria*.

Tots els qui formem l'Església ens hem de sentir compromesos amb la missió que ens va confiar Jesucrist d'anar per tot el món anunciant la Bona Nova de l'Evangeli. Vull agrair a Càritas tot l'esforç que està fent per caminar en aquesta direcció, que omple de sentit la nostra missió.

El papa Francesc ens anima a portar una vida compartida amb els pobres, anant a trobar-los, caminant amb ells, esforçant-nos sempre per comprendre els seus sofriments. L'opció preferencial pels pobres no significa només ajudar-los, sinó també defensar-los i donar-los veu. Agraïxo, doncs, tota l'acció profètica de Càritas en donar a conèixer tots els greus problemes socials que afecten tants germans nostres. Sense la vostra tasca moltes situacions passarien simplement desapercebudes. Vosaltres ens ajudeu a no ser indiferents davant el sofriment de tantes persones.

Les dades d'aquesta *Memòria* ens omplen de joia per la feina feta, però ens recorden que el camí és encara molt llarg. Aquestes dades són una crida a continuar treballant sense defallir i, sobretot, sense perdre mai l'alegria i l'esperança. Aquest món, aquesta existència, no tenen la darrera paraula.

Finalment, us convido i em convido a meditar i fer una estona personal de pregària amb la paràbola del bon samarità. Segur que em direu que ja la coneixeu. La Paraula de Déu és viva i eficaç. Obriu el cor a aquest passatge de l'Evangeli de Lluc (Lc 10,25-37) i deixeu que el Senyor us parli. Aquesta paràbola és també molt oportuna per a l'Església d'avui, per als cristians que vivim enmig dels homes i de les dones que pateixen.

Jesús ens diu que el bon samarità es va acostar, veié i es va compadir d'aquell home que era al marge del camí malferit per uns lladres. L'amor efectiu és un llenguatge universal que tothom entén. Una Església samaritana és aquella que uneix en un tot el missatge i el gest, que explica allò que és mitjançant allò que fa.

Felicitats, gràcies, ànims, endavant i caminem de la mà de Jesús.

+Joan Josep Omella Omella

Arquebisbe de Barcelona i responsable de la pastoral social en l'àmbit de la Conferència Episcopal Tarraconense (CET)

Bisbe Delegat de la CET a Càritas Catalunya.

L'autèntica inclusió és la de l'efecte mirall

La realitat social del nostre entorn, que veureu reflectida en aquesta *Memòria 2016*, és la que han gestionat, amb carisma cristià, la major part dels voluntaris i contractats que col·laboren o treballen en alguna de les deu Càritas diocesanes amb seu a Catalunya. Perquè la nostra és una missió de solidaritat compartida amb els qui més ho necessiten, guiats per la creença en un Déu misericordiós que ho és precisament perquè el seu Amor li impedeix de ser indiferent a tot allò que ens passa. Per això, des de Càritas, no hem de prendre tan sols l'aclimatació dels descartats i els desvalguts des d'una òptica simple d'inclusió social en què tan sols donem allò que ens sobra. L'autèntica inclusió que cal aconseguir és la de l'efecte mirall, quan els descartats actüïn, facin i comparteixin el mateix que fem i tenim nosaltres. Així, doncs, acció social, sensibilització i denúncia són les tres fites que marquen la nostra missió caritativa. Una tasca que ha estat possible gràcies a l'acció en xarxa de totes les Càritas parroquials, interparroquials i diocesanes i el suport de més de 12.000 persones voluntàries.

Les dades que ara presentem ens parlen d'una realitat força diferent de la que ens ofereixen alguns discursos oficials que insisteixen en la superació de la crisi que ens ha tenallat durant els últims anys. No defugim l'optimisme però sí que volem insistir en el realisme pragmàtic de valorar les coses tal com són. És cert que hi ha indicadors macroeconòmics que marquen tendència cap a la recuperació econòmica, però resulta evident que aquesta necessària reactivació en l'àmbit social no és tan favorable com alguns ens voldrien fer creure. Vivim immersos en l'allau indiscriminada de la sobreinformació i per això mateix ens cal reflexió per no ser esclaus de la indiferència i el menysteniment de tantes realitats complexes que conviuen al nostre costat. I és que quan estem bé i ens sentim a gust amb la vida oblidem fàcilment tots els qui estan pitjor que nosaltres.

A les Càritas catalanes veiem amb optimisme la progressiva tendència reductiva del nombre de persones beneficiàries que vam atendre en el període més dur de la crisi. Respecte de l'any 2015, hem atès un 4,7% més de persones, en total 360.604 (343.513 el 2015), però, en canvi, hem vist augmentar un 11,5% el nombre de projectes i d'intervencions (1.729 el 2015 / 1.954 el 2016). I és que la sortida de la crisi ens està deixant un llast molt preocupant de cronificació en la pobresa i d'afectació entre les persones més fràgils i vulnerables de la nostra societat. Dit d'una manera més rotunda: la situació de postcrisi ens situa davant un horitzó en què la pobresa actual és aquella classe mitjana que ja no existeix. L'anomenada "pobresa infantil" i la pobresa energètica no són res més que l'efecte mirall de com afecta la pobresa a les famílies, especialment les que tenen fills a càrrec i no disposen de prou recursos econòmics per a mantenir-se.

Aquesta *Memòria 2016* ens mostra, una vegada més, que ens trobem molt lluny d'una realitat en què la persona sigui el centre de l'interès col·lectiu. Problemes com l'atur, la precarietat laboral, l'explotació, la pobresa infantil, l'acolliment als qui fugen del seu país per la guerra o per la fam, els sense sostre, el fracàs escolar, la solitud de moltes persones grans, la conculcació d'un dret tan bàsic com és el dret a l'habitatge digne..., són realitats que segueixen colpejant les persones més desprotegides. Creix també el fenomen de la pobresa hereditària amb totes les conseqüències que pot arribar a tenir per als infants la cronificació d'aquestes situacions d'exclusió, precarietat i vulnerabilitat. I ens preocupen igualment les persones que no troben feina, les que treballen temporalment, així com la situació dels qui han exhaurit les prestacions i la situació dels aturats de llarga durada, perquè veuran restringides les seves futures pensions.

La lluita per descronificar la pobresa i per la igualtat d'oportunitats és i serà, en els propers anys, un dels objectius prioritaris per a Càritas, especialment a l'hora de buscar i trobar la definició i els eixos dels projectes de futur, les estratègies d'actuació per a donar respostes convincents als reptes que ens esperen. En aquest sentit ja hem iniciat el camí amb la promoció de projectes d'inserció laboral. Perquè a Càritas tenim l'obligació de descobrir i denunciar les situacions de pobresa, d'injustícia i de marginació que es donen en el nostre entorn, però també som conscients que la solució sorgirà de la col·laboració activa entre els diferents agents socials. Per això, en aquesta *Memòria 2016*, fem tota un sèrie de propostes a les administracions públiques.

També en aquesta *Memòria 2016* hi trobareu xifres, però el més important són les persones que hi ha darrere de les estadístiques. Persones que somnien i esperen, però que l'actual sistema econòmic pot deixar a la cuneta de l'oblit.

Aquest és el camí: la col·laboració activa que garanteixi els drets inalienables de la persona i la igualtat d'oportunitats per a poder projectar amb garanties d'èxit el futur d'una societat més justa.

Francesc Roig Queralt

President de Càritas Catalunya

3 Identitat i organització

Què és Càritas?

En paraules del papa Francesc: “Càritas és la carícia de l'Església al seu Poble, és la carícia de la Mare Església als seus fills, la tendresa, la proximitat”.

Càritas Catalunya és l'entitat de servei a les Càritas Diocesanes amb seu a Catalunya i de coordinació d'accions.

La missió de Càritas

La missió de Càritas consisteix a acollir i treballar amb les persones en situació de pobresa i necessitat, perquè siguin protagonistes del seu propi desenvolupament integral, des del compromís de la comunitat cristiana.

La nostra acció consisteix a donar resposta a les realitats de pobresa i exclusió social de la nostra societat, a través de l'acció social, la sensibilització de la societat i la denúncia de les situacions d'injustícia.

El nostre objectiu principal és l'ajuda al desenvolupament integral de totes les persones que es troben en situació de fragilitat social.

Els valors

Els valors de Càritas són la caritat, la justícia, la solidaritat, la participació, l'austeritat, l'esperit de millora i la transparència, i tots aquests centrats en les persones.

Càritas

**S'han cobert les
necessitats bàsiques
de 69.402 persones,
amb una inversió
de 10.061.426,33 €**

4 Programes i projectes de la Memòria 2016

1. Programa d'Acollida i acompanyament (326 projectes)

1.1. Centres d'acollida i acompanyament (295 projectes)

Es fa una primera acollida individual i s'acompanya les persones per tal que millorin la seva situació.

1.2. Espais de suport grupal (31 projectes)

També es fomenta la relació entre persones que es troben soles o amb poca xarxa social. S'hi promou el coneixement, l'ajuda mútua i el suport.

2. Programa de Cobertura de les necessitats bàsiques (658 projectes)

2.1. Serveis d'Ajudes Econòmiques (SAE) (106 projectes)

Facilita ajuts temporals a les famílies perquè puguin fer front a les despeses d'alimentació, lloguer, habitatge, transport, beques de menjador escolar, etc.

2.2. Ajuts en espècie: aliments, roba, parament de la llar... (552 projectes)

Lliurament en espècie d'aliments, roba, productes d'higiene per cobrir necessitats bàsiques.

Des dels **326** projectes s'han cobert les necessitats de **70.422** persones, amb una inversió de 5.481.224,79 €

Des dels **658** projectes s'han cobert les necessitats de **69.402** persones, amb una inversió de **10.061.426,33 €**

3. Programa de Gent gran (146 projectes)

3.1. Voluntariat a domicilis i en residències (99 projectes)

Els voluntaris visiten setmanalment les persones grans que no tenen suport social. Fan companyia, animació a residències, passegen, etc.

3.2. Espais de relació i suport grupal, vacances i activitats de lleure (39 projectes)

Amb el suport de voluntariat s'organitzen activitats de lleure, sortides culturals i excursions i, a l'estiu, uns dies de vacances fora del seu entorn habitual perquè les persones grans sense recursos puguin fer nous amics, compartir vivències i trencar amb la quotidianitat.

3.3. Servei d'atenció domiciliària (8 projectes)

També es realitza un servei a domicili, donant suport a les activitats de la vida diària com la higiene, l'alimentació, la neteja, la salut i la cura de la persona.

Des dels **146** projectes s'han cobert les necessitats de **3.178** persones, amb una inversió de **713.310,08 €**

4. Programa de Sense Illar i habitatge (207 projectes)

4.1. Habitatges compartits i de lloguer social per a diferents col·lectius (77 projectes)

Facilita habitatges compartits o pisos de lloguer assequible per a persones soles, famílies o mares amb fills, persones grans en situació de vulnerabilitat social.

4.2. Centres d'acollida i suport a persones sense llar (de dia o residencials) (48 projectes)

Els centres d'acollida ofereixen suport personal i serveis com àpats, orientació sanitària, dutxa, bugaderia, consigna i domiciliació de correu... Altres centres d'acollida són residencials de 24 hores de caràcter temporal.

4.3. Pisos de lloguer social per a persones soles o famílies (63 projectes)

També es dona allotjament en pisos de lloguer assequible a persones soles i a famílies amb fills que tenen problemes per accedir al mercat de lloguer a causa de la seva situació econòmica i/o de vulnerabilitat social.

4.4. Millora de l'habitabilitat (reformes i adequació de l'habitatge) (3 projectes)

Es dona suport en les millores d'habitabilitat mitjançant visites a domicili d'un equip de voluntaris especialitzats que realitzen una auditoria energètica i de condicions de l'habitatge.

Des dels **207** projectes s'han cobert les necessitats d'**11.634** persones, amb una inversió de **3.754.263,56 €**

4.5. Servei de Mediació en Habitatge (SMH) (16 projectes)

És un servei de mediació entre les persones o famílies que no poden pagar la hipoteca o el lloguer i els propietaris dels habitatges o les entitats financeres.

5. Programa de Família i infància (224 projectes)

5.1. Centres oberts o de lleure per a infants, adolescents i joves (12 projectes)

Els centres oberts obren diàriament en horari extraescolar de tarda-vespre, i s'hi duen a terme diferents programes d'habilitats, de creixement emocional i activitats com el reforç escolar. Normalment s'hi garanteix el berenar i alguns dies el sopar.

5.2. Reforç educatiu i pedagògic individual i grupal (142 projectes)

En horari extraescolar els infants reben ajuda per fer les tasques escolars i millorar els hàbits d'estudi i treball.

Des dels **224** projectes s'han cobert les necessitats de **7.707** persones, amb una inversió de 7.999.668,53 €

5.3. Serveis de suport a famílies amb infants, a mares soles amb fills... (62 projectes)

Serveis per a dones amb nadons o famílies amb fills menors de 6 anys on es dona suport en els diferents aspectes de la vida familiar, criança, formació d'habilitats parentals, vinculació afectiva...

5.4. Servei d'atenció a domicilis per a famílies (5 projectes)

S'hi ofereix servei assistencial i educatiu a domicili, per donar suport a les necessitats de la vida diària com ara l'alimentació, salut, cura dels fills, organització de la llar...

5.5. Centres residencials per a famílies i infants (3 projectes)

Centres residencials per a dones soles o amb fills/es i alguns per a infants sols, per a situacions d'urgència en casos de violència domèstica o bé per poder-s'hi estar un any o més.

6. Programa de Salut (49 projectes)

6.1. Suport psicològic individual, grupal o comunitari (42 projectes)

Presta atenció professional (psicològica, psiquiàtrica i d'infermeria) individual, familiar o grupal i ajuda a resoldre els conflictes emocionals i relacionals, segons les necessitats de cada persona. S'hi ofereix un espai de contenció i seguretat i s'hi acompanya

Des dels **49** projectes s'han cobert les necessitats de **990** persones, amb una inversió de **563.139,53 €**

les persones en el seu procés de recuperació de les situacions de violència i/o vulnerabilitat que han viscut.

6.2. Atenció a les addiccions (7 projectes)

S'hi ofereixen espais per atendre, acompanyar i tractar educativament i terapèutica persones amb problemes d'addiccions i que es troben en situacions de vulnerabilitat social i econòmica.

7. Programa d'Educació i formació per a adults (112 projectes)

7.1. Centres d'acollida i aprenentatge de la llengua a diferents nivells (79 projectes)

En els centres d'acollida es treballa la incorporació de les persones a la societat d'acollida i es realitzen cursos de llengua catalana i castellana de diferents nivells. N'hi ha que ofereixen servei de guarderia o cangur.

7.2. Educació i formació d'habilitats personals i relacionals (33 projectes)

L'objectiu és que les persones que ho requereixin treballin els factors que afavoreixen o dificulten la seva inclusió personal, vital i social: formació, salut, relacions, entorn, organització de la vida quotidiana, situació econòmica, estat d'ànim, etc.

Des dels **112** projectes s'han cobert les necessitats de **5.383** persones, amb una inversió de **938.565,89 €**

8. Programa d'Inserció sociolaboral i economia social (212 projectes)

8.1. Orientació sociolaboral (58 projectes)

S'ofereix informació, orientació i assessorament laboral, a nivell individual i grupal. Es treballa el currículum de la persona, les necessitats de formació...

8.2. Formació ocupacional i professional (90 projectes)

Formació amb relació al mercat de treball: atenció a persones grans i infants, electricitat, jardineria, peixateria, cuina, logística, etc.

8.3. Intermediació sociolaboral (41 projectes)

Les persones hi aprenen i milloren les eines de recerca de feina i hi poden millorar les seves competències laborals.

8.4. Empreses d'inserció i fundacions laborals (9 projectes)

Es facilita la inserció laboral de persones que es troben en situació de vulnerabilitat social i laboral des d'una empresa econòmicament rendible, en la qual es mantenen criteris de qualitat en la prestació de serveis i la gestió. S'ofereixen i mantenen llocs de treball amb acompanyament i seguiment personalitzat.

8.5. Economia social (14 projectes)

S'ofereix suport, formació i acompanyament a persones amb dificultats d'inserció laboral que, havent finalitzat amb èxit un procés formatiu i/o d'orientació sociolaboral, inicien una experiència laboral d'autoocupació (horts, tallers laborals, etc.).

9. Programa d'Assessoria jurídica (20 projectes)

9.1. Assessoria jurídica general (5 projectes)

Un equip d'advocats contractats i/o voluntaris assessora les persones en diversos àmbits (laboral, habitatge, família, penal i civil).

9.2. Assessoria jurídica en temes d'Estrangeria (15 projectes)

Un equip d'advocats especialitzats en temes migratoris ofereix una atenció individualitzada informant, assessorant i tramitant permisos, recursos, nacionalitats...

Des dels **212** projectes s'han cobert les necessitats de **10.917** persones, amb una inversió de **7.546.069,75 €**

Des dels **20** projectes s'han cobert les necessitats de **5.646** persones, amb una inversió de **1.464.162,79 €**

**Majoritàriament
s'atenen famílies
amb fills a càrrec.**

**Les llars amb menors
a càrrec d'un sol
progenitor són les
més vulnerables.**

5 Perfil de les persones ateses per l'acció de les Càritas el 2016

El **2016**, les Càritas Diocesanes amb seu a Catalunya van atendre un total de **360.604** persones beneficiàries.

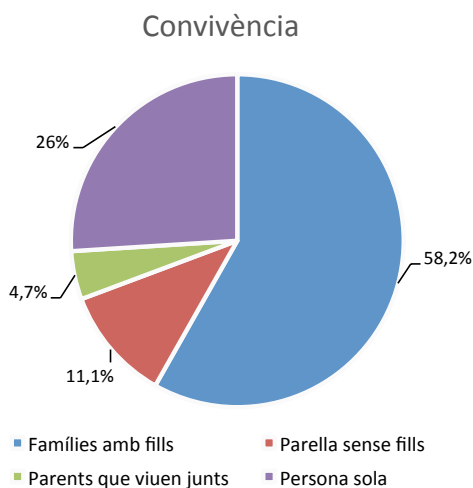

La pobresa es cronifica.

Majoritàriament s'atenen famílies amb fills a càrrec. Les llars amb menors a càrrec d'un sol progenitor són les més vulnerables.

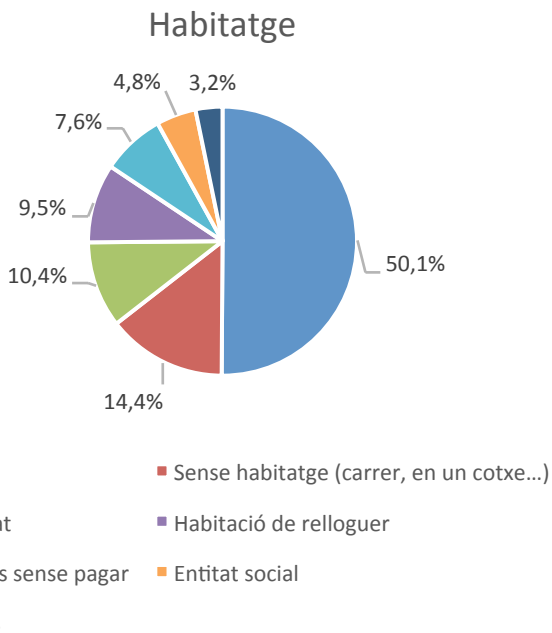
El **58,2%** són famílies amb fills a càrrec (el **39,4%** són parelles amb fills i un **18,8%** són famílies mono-parentals). El **26%** de les persones ateses viuen soles.

La solitud és una de les principals preocupacions de la gent gran.

L'anomenada "pobresa infantil" en realitat és el reflex de famílies empobrides i en risc d'exclusió social.

Pel que fa a la tinença de l'habitatge:

Ha augmentat el nombre de persones que no tenen habitatge (d'un 8% el 2015, al 14,4% el 2016).

Un fenomen que sovint passa desapercebut és el de l'habitatge precari.

Destaca l'augment de les famílies que viuen en pisos ocupats: el 3,2%.

L'augment del preu del lloguer i la falta de lloguer social dificulten accedir i mantenir l'habitatge.

La lentitud de la burocràcia per obtenir respostes, els retards en la recepció de les ajudes oficials pel lloguer i la insuficiència de pisos de lloguer social, aboquen a situacions d'emergència persones i famílies que fan que Càritas desplegui una xarxa d'habitatges pel territori.

El **50,1%** de les llars viuen en un habitatge de lloguer i el **9,5%** en una habitació de relloguer, en condicions de vida molt precàries.

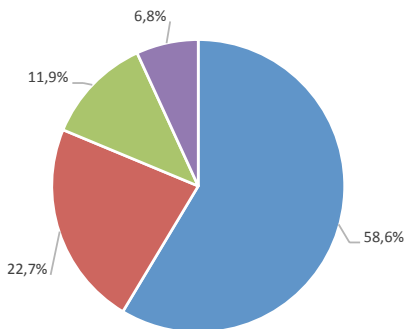
Tenen un habitatge en propietat un **10,4%** de les llars ateses per les Càritas.

Ens preocupa la conculcació d'un dret bàsic com és el dret a l'habitatge.

El 55,6% de les persones ateses són dones.

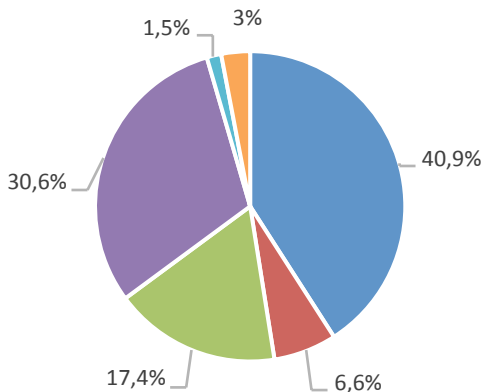
Edat de les persones ateses

- Adultes (de 30 a 64)
- Menors de 18
- Joves de 18 a 29
- Grans (65 i més)

El 47,5% de les persones ateses han nascut a Espanya o a Europa.

Zona de naixement

- Espanya
- Resta d'Europa
- Amèrica del Sud i Central
- Àfrica
- Àsia
- Resta

El **55,6%** de les persones ateses són dones i el **58,6%** són persones d'entre **30-64 anys**.

Ha augmentat el nombre de menors de **18 anys**, del **15%** el **2015** al **22,7%** el **2016**.

El **34,6%** de les persones ateses són menors de **30 anys**.

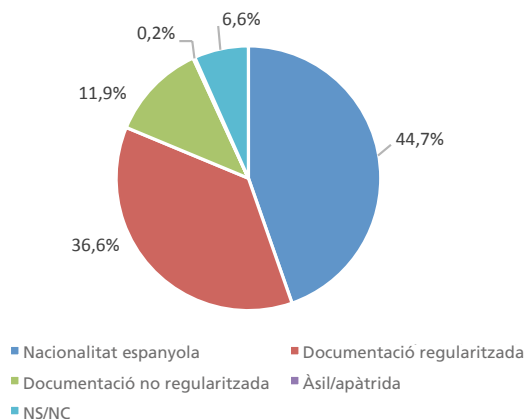
El **47,5%** de les persones ateses han nascut a Espanya o a la resta d'Europa.

El **52,5%** han nascut fora d'Europa: el **17,4%** a l'Amèrica del Sud i Central; el **30,6%** a l'Àfrica; l'**1,5%** a l'Àsia i el **3%** a la resta del món.

Atenent a la situació administrativa:

Situació legal

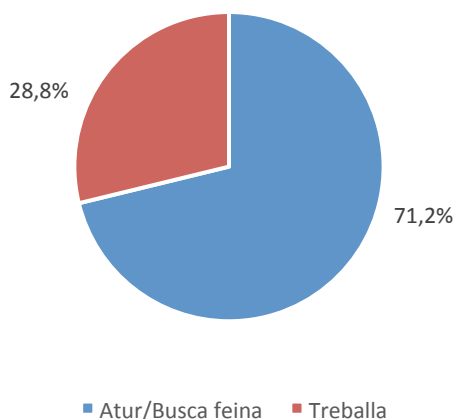

De les persones ateses un **36,6%** són no comunitàries amb documentació regularitzada, un **11,9%** són no comunitàries sense documentació regularitzada.

L'enduriment i les exigències de les normatives dificulten la regularització de les persones immigrades, així com la pèrdua sobrevinguda de la seva situació regular.

El 71,2% de les persones ateses en edat laboral estan a l'atur o busquen feina.

Situació laboral (persones en edat laboral)

La legislació vigent en matèria d'Estrangeria allarga molt en el temps la solució administrativa i fa que les persones puguin estar anys sense poder accedir a ajudes públiques

El **28,8%** de les persones en edat laboral estan treballant, mentre un **71,2%** estan a l'atur o busquen feina.

© Sergi Càmarra

Pràcticament s'ha mantingut el percentatge de persones que estan a l'atur o cerquen feina (el 72% al 2015, el 71,2%, al 2016).

S'han generat nous llocs de treball, però aquests són precaris (temporals, amb baixes remuneracions), continua existint una part molt important de persones que treballen a l'economia submergida.

Estem a favor del treball decent.

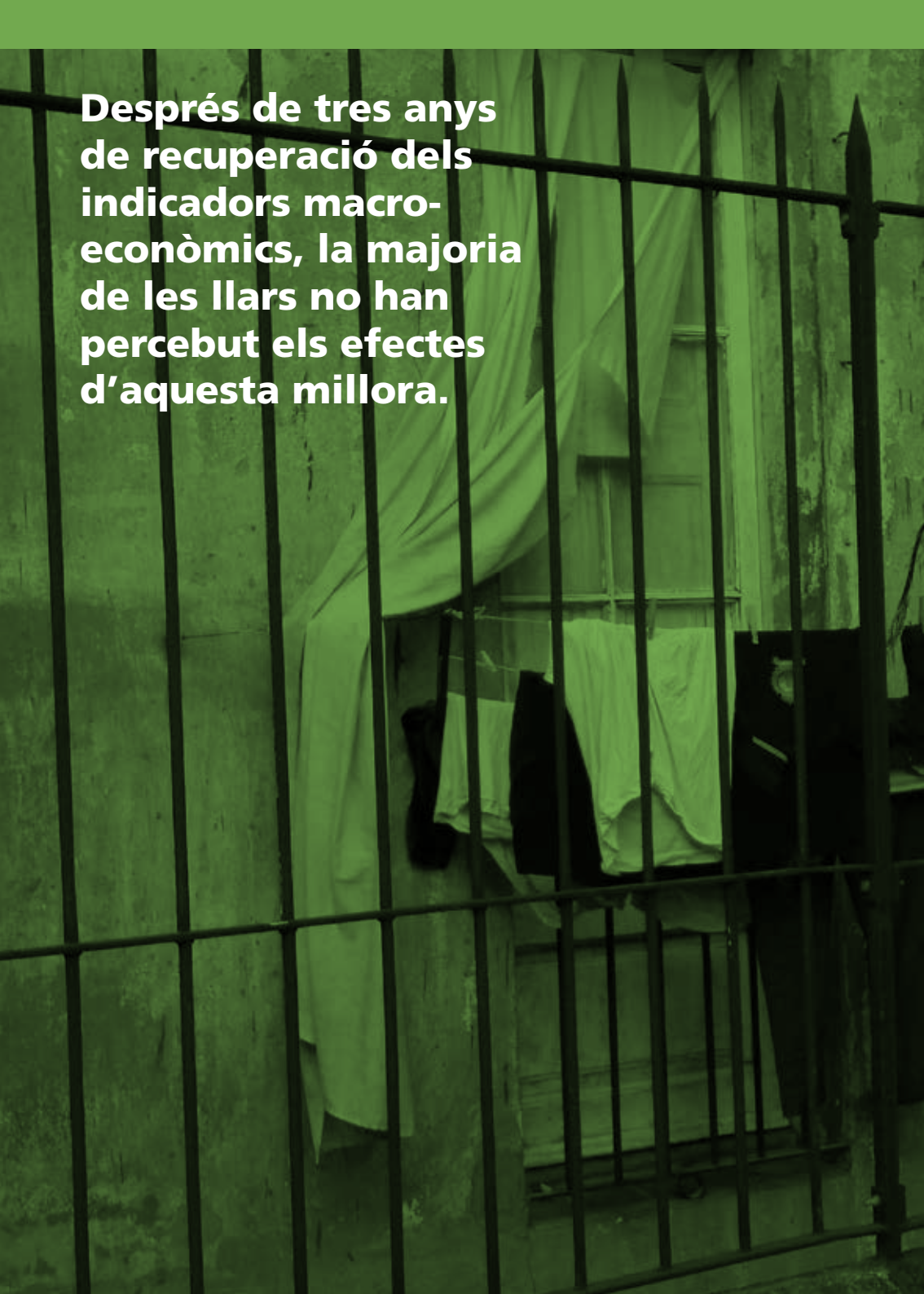
Trobar feina és una prioritat.

Treballem per la igualtat d'oportunitats.

L'estabilitat laboral continua essent l'assignatura pendent: la majoria dels contractes són temporals.

**Després de tres anys
de recuperació dels
indicadors macro-
econòmics, la majoria
de les llars no han
percebut els efectes
d'aquesta millora.**

6 Situació de les persones ateses per les Càritas de Catalunya

CONSTATEM

Respecte als darrers anys, es confirma una tendència a l'estabilització del número de les persones beneficiàries de l'acció de Càritas. Això sí, creix la intensitat de la intervenció i la precarietat de situacions, degut a la crisi.

1 La situació de precarietat de les persones i de les famílies continua sent crònica i la vulnerabilitat social arriba cada vegada a més perfils de persones que fa anys no necessitaven ajut.

2 Després de tres anys de recuperació dels indicadors macroeconòmics, la majoria de les llars no han percebut els efectes d'aquesta millora.

3 En la majoria de les llars la seva situació ha empitjorat i això afecta les seves capacitats d'estalvi, de resistir una nova crisi econòmica, de fer front a una reforma necessària del seu habitatge, d'arribar a finals de mes.

4 Aquesta situació ha fet que les famílies hagin pres dràstiques mesures per limitar el consum energètic i la reducció de les despeses en el pagament de l'habitatge.

Lluitem contra la cronificació de la pobresa.

Abordem problemàtiques socials amb solucions comunitàries.

Fomentem la salut emocional per superar els efectes de la crisi.

5 Aquesta cronificació obre encara més la bretxa entre els més rics i els més desfavorits. Es consolida, doncs, la desigualtat, i els suposats beneficis de la recuperació que expliquen alguns van a parar gairebé sempre a les mateixes mans.

6 Pel que fa la convivència, ens preocupa especialment la situació de les llars amb menors i, sobretot, les famílies amb un sol progenitor.

7 Creix el percentatge de persones soles (irregulars, persones ateses per primer cop). Aquesta és una de les dimensions de la pobresa actual, caracteritzada per situacions d'aïllament social i d'afebliment de les xarxes familiars i socials (l'anomenada "exclusió relacional").

8 L'habitatge és una altra de les problemàtiques que pateixen les persones ateses per Càritas: s'incrementa el relloguer, ja sia de pisos com d'habitacions. L'augment del preu del lloguer i la manca de lloguer social dificulten accedir i mantenir l'habitatge.

9 Creixen els anomenats "treballadors pobres" i continuen molt elevats els percentatges d'atur juvenil i adult de llarga durada amb salaris molt baixos i contractacions temporals de baixa qualitat.

10 Es detecta un augment de problemes de salut física i mental, degut a situacions de crisi que s'allarguen en el temps.

Defensem el dret de les famílies a accedir a un habitatge digne.

Combatem l'atur de llarga durada.

11 Ens preocupa la situació actual de les persones refugiades i la pràctica inacció del Govern de l'Estat, car no ha acomplert els acords que va contraure amb la Unió Europea.

12 Tots aquests factors ens situen en un horitzó de gran fragilitat per a milers de persones de cara a planificar el seu futur, els seus projectes vitals i les seves esperances.

Creiem que les administracions públiques han de promoure

- El suport a les famílies, sigui quin sigui el seu model, però especialment a les que tenen infants i joves.
- Polítiques per a l'emancipació juvenil en diferents àmbits: formatiu, laboral i d'habitatge.
- L'acompanyament a les persones grans que els permetin disposar d'una vellesa digna i autònoma.
- L'ajut a sectors de població amb dependència, d'edat avançada, que sovint queden exclosos d'uns serveis socials amb taxes molt baixes de cobertura.
- Polítiques actives de formació i ocupació per als milions de persones de més de 45 anys que s'han quedat sense feina i que no poden reintegrar-se al mercat laboral ordinari.
- Polítiques migratòries que garanteixin la dignitat i els drets de les persones.
- Programes de prevenció de l'exclusió social, en projectes promocionals més centrats en l'acompanyament, que contemplin una atenció integral a una persona o família.
- L'economia i l'emprenedoria social com alternatives al sistema productiu actual.
- Un desenvolupament sostenible que, seguint les idees del papa Francesc a la seva encíclica *Laudato si*, tingui cura del planeta i de tots els éssers vius, i garanteixi el futur de les noves generacions.

Promovem iniciatives d'economia social i solidària, com a una nova via d'inserció social i laboral.

S'ha de respectar el dret a la mobilitat humana.

7 Comunicació, sensibilització i denúncia

Càritas té una important tasca a realitzar en l'àmbit de la comunicació i la sensibilització. Càritas ha de descobrir i denunciar les situacions de pobresa, injustícia i marginació que es donen en el nostre entorn més proper o més llunyà, fent que arribin a la societat en general i als organismes competents, implicant-los perquè assumeixin les responsabilitats que per justícia i per llei els corresponen. D'alguna manera hem de donar veu als qui no tenen veu.

Aquesta sensibilització es concreta a través de les nostres campanyes: Jornada de les Migracions i els Refugiats, Corpus, Setmana per a l'eradicació de la pobresa, Dia Internacional de les Persones Sense Llar, Nadal, campanyes d'emergència i campanyes locals.

Destaquem especialment els Grups de sensibilització a les parròquies, a les escoles i a altres entitats de les diòcesis, i la difusió de les problemàtiques socials a través dels nostres materials gràfics i publicacions pròpies.

A més comptem amb un programa de relació amb diferents entitats, que dinamitza la sensibilització i la col·laboració d'empreses, fundacions, clubs esportius, universitats i altres tipus d'organitzacions (Entitats amb Cor), que es comprometen responsablement en el benestar i la cohesió socials.

3a Trobada de Càritas Catalunya

El 22 d'octubre de 2016, al Teatre Auditori Camp de Mart de Tarragona va tenir lloc la 3a Trobada de Càritas Catalunya, en el marc de la celebració del 50è aniversari de Càritas Diocesana-

na de Tarragona. Hi van assistir 1.900 voluntaris de les 10 Càritas Diocesanes. El lema d'aquesta trobada va ser "Transformem la societat des de la misericòrdia". En el decurs de la jornada es va convidar tothom a reflexionar sobre la caritat i la misericòrdia amb l'ajut de reconeguts sociòlegs i teòlegs.

Concerts contra la pobresa infantil

La Fundació Música Solidària va oferir un cicle de concerts contra la pobresa infantil. L'Orquestra i el Cor Amics UNESCO Barcelona van interpretar obres de Händel, Mozart i Bach en diferents poblacions catalanes.

Projecte d'aprenentatge servei

Des de diferents Càritas Diocesanes hem començat a participar en el projecte d'aprenentatge servei –promogut per la Generalitat de Catalunya – que esdevindrà obligatori en l'ensenyament de secundària, i que potencia el servei comunitari, una aposta per fomentar el voluntariat i el compromís entre els joves i els adolescents.

La Veu de Càritas

El 2016 s'ha consolidat l'emissió setmanal del programa "La Veu de Càritas" a Ràdio Estel, gràcies al treball en equip de les Càritas Diocesanes amb seu a Catalunya, Ràdio Estel i el Gabinet d'Informació de l'Església a Catalunya de la Conferència Episcopal Tarraconense. També es destaca l'augment de seguidors del programa.

Operació Visió – Fundació IMO

Operació Visió és un programa solidari impulsat per la Fundació IMO (Institut de Microcirurgia Ocular) i Càritas Catalunya que, des dels seus inicis, vol contribuir de forma urgent i eficaç a la millora de la salut ocular de persones amb problemes de visió greus amb dificultats econòmiques importants. El 2016 aquest programa es va desenvolupar a les Càritas Diocesanes de Sant Feliu de Llobregat i Tarragona.

Càritas ha de descobrir i denunciar les situacions de pobresa, injustícia i marginació que es donen en el nostre entorn

8 Dades econòmiques 2016 de les Càritas Diocesanes

INGRESSOS 2016	Import €	%
Col·laboradors periòdics: socis i donants	9.088.483,66	19,3
Fundacions	496.697,34	1,1
Donatius i llegats	10.820.240,52	23,0
Aportacions en espècie	1.345.242,61	2,9
Campanyes: Nadal, Corpus i altres	2.835.844,59	6,0
Càritas Parroquials i Interparroquials	309.387,87	0,7
Entitats amb Cor, Empreses d'inserció	4.406.015,54	9,3
Prestació de serveis i altres	1.656.055,37	3,5
Subvencions oficials públiques (*)	6.459.867,82	13,7
Subvencions d'entitats privades	2.695.174,42	5,7
Fons Social Europeu	383.020,18	0,8
Aportacions de l'IRPF aplicades a l'acció social	2.936.731,56	6,2
Programa Proinfància de la Fundació Bancària "la Caixa"	1.007.550,74	2,1
Vendes	634.060,99	1,3
Altres ingressos	2.054.216,69	4,4
Total ingressos	47.128.589,90	100,0

(*) (GENERALITAT, DIPUTACIÓ, AJUNTAMENTS)

DESPESES 2016: 47.584.628,17 €

40.176.550,94	Acció Social (programes i projectes)	84,4%
4.694.893,18	Gestió i administració	9,9%
1.341.786,00	Dinamització i acompanyament al territori: formació, voluntariat	2,9%
885.532,04	Comunicació i sensibilització, captació	1,9%
485.866,01	Cooperació internacional (projectes i emergències)	0,9%

RESULTAT DE L'EXERCICI 2016

Import € %

Total despeses	47.584.628,17	
Total ingressos	47.128.589,90	
Total ingressos	-456.038,27	-0,97

DETALL DE L'ORIGEN PÚBLIC O PRIVAT DELS INGRESSOS 2016

Aportacions privades:	37.244.777,52	79
Aportacions públiques:	9.883.812,38	21
Total ingressos	47.128.589,90	100

DETALL DE LES DESPESES DELS PROGRAMES I PROJECTES D'ACCIÓ SOCIAL: 40.176.550,94 €

5.481.224,79 €

13,6%

Programa d'Acollida i
acompanyament

10.061.426,33 €

25%

Programa de Cobertura de
les necessitats bàsiques

713.310,08 €

1,8%

Programa de Gent gran

3.754.263,56 €

9,3%

Programa de Sense llar i
habitatge

7.999.668,53 €

20%

Programa de Família i
infància

563.139,53 €

1,5%

Programa de Salut

938.565,89 €

2,3%

Programa d'Educació i
formació per a adults

7.546.069,75 €

18,8%

Programa d'Inserció
sociolaboral i economia
social

1.464.162,79 €

3,7%

Programa d'Assessoria
Jurídica

1.002.955,46 €

2,5%

Despeses de l'immobilitzat
dels projectes socials

499.248,85 €

1,2%

Dotació de mitjans
necessaris per a projectes

152.515,38 €

0,3%

Ajudes monetàries a
entitats

9 Persones al servei de persones

L'acció de Càritas no es pot entendre sense els milers de persones que col·laboren amb la nostra entitat: voluntaris, socis, donants, parròquies, entitats col·laboradores...

El voluntariat a Càritas és el pilar bàsic de la seva acció caritativa. "És la realització del compromís comunitari fraterno, solidari i amb els últims. El voluntari acompanya, promou, dóna suport, possibilita, dinamitza, detecta, valora la persona, i diu sense paraules que es pot comptar amb ella", afirmem al document Model d'Acció Social de Càritas (MAS).

Càritas es coordina amb altres entitats i institucions que també treballen a favor de la cohesió i la justícia social: comunitats parroquials, taules de treball, comissions de coordinació tècnica i d'altres espais, amb entitats tant públiques com privades.

Equips de les Càritas diocesanes:

12.740 persones

Persones voluntàries: **12.242**

Persones contractades: **498**

17.179 col·laboradors (socis, donants...)

Particulars: **16.031**

Empreses: **1.148**

Persones voluntàries:

Dones: **71%**

Homes: **29%**

Edats:

Fins a 20 anys: **5,88%**

De 21 a 40 anys: **8,57%**

De 41 a 60 anys: **28,48%**

Més de 61 anys: **57,07%**

Sigues part de la solució contra la pobresa

Per què fer-se de Càritas?

L'acció de Càritas és possible gràcies a la col·laboració desinteressada de moltes persones.

Fer-se de Càritas és un gest de solidaritat que implica un compromís i una aposta per una societat més justa.

La teva col·laboració anirà destinada als diferents programes que les Càritas Diocesanes amb seu a Catalunya efectuen al nostre territori.

Gràcies per ser part de la solució contra la pobresa.

Col·labora amb nosaltres:

Per donar resposta a les persones necessitades que atenem hi ha diferents possibilitats de col·laboració amb les Càritas Diocesanes amb seu a Catalunya i amb la pròpia Càritas Catalunya:

- Fer-se voluntari i dedicar una part del seu temps i dels seus coneixements als altres.
- Fer-se soci i aportar una quantitat periòdica que cada un decideix o fer donatius puntuals.
- Possibilitar la inserció laboral oferint llocs de treball o facilitar pràctiques laborals.
- Facilitar el lloguer d'habitatges per a persones necessitades amb la supervisió de Càritas.
- Deixar un llegat o una herència.
- Contractar els serveis de les nostres empreses d'economia social.
- Promoure actes lúdics o esportius a benefici de Càritas.
- Col·laborar a través del nostre programa Entitats amb Cor, que compta amb el suport d'empreses, fundacions, clubs esportius, universitats i altres entitats.
- A través de la interacció a les nostres xarxes socials.

Aportacions econòmiques:

ES26 2100 0006 3202 0131 0198

Càritas diocesanes amb seu a Catalunya.

Carrer dels Àngels, 18, entresòl
08001 Barcelona
Tel.: 934 126 864
caritascatalunya@tarraconense.cat
www.caritascatalunya.cat

 [www.facebook.com/
Caritas-Catalunya](https://www.facebook.com/Caritas-Catalunya)

 [www.twitter.com/
CaritasCatalunya](https://www.twitter.com/CaritasCatalunya)

Barcelona

Via Laietana, 5, entresòl
08003 Barcelona
Tel.: 933 446 900
infocaritas@caritasbcn.org
<https://caritas.barcelona/>

Girona

Pujada de la Mercè, 8
17004 Girona
Tel.: 972 204 980
caritas@caritasgirona.cat
www.caritasgirona.cat

Lleida

Pl. de Sant Josep, 2
25002 Lleida
Tel.: 973 283 081
caritasdiocesana@caritaslleida.net
www.caritaslleida.net

Sant Feliu de Llobregat

Armenteres, 35
08980 Sant Feliu de Llobregat
Tel.: 936 525 770
secretaria@caritassantfeliu.cat
www.caritassantfeliu.cat

Solsona

Pl. dels Màrtirs, 7
25200 Cervera
Tel.: 973 532 879
secretaria.cdsolsona@caritas.es
www.caritasdiocesanasona.cat

Tarragona

Armànà, 16
43004 Tarragona
Tel.: 877 449 866
caritas@caritasdtarragona.cat
www.caritasdtarragona.cat

Terrassa

Duran i Sors, 11
08201 Sabadell
Tel.: 931 433 984
info@caritasdiocesanaterrassa.cat
www.caritasdiocesanaterrassa.cat

Tortosa

Croera, 7
43500 Tortosa
Tel.: 977 441 143
secretaria.cdortosa@caritas.es
www.caritastortosa.org

Urgell

Bisbe Guitart, 27-29
25700 La Seu d'Urgell
Tel.: 973 351 266
caritas.cdurgell@caritas.es
www.caritasurgell.cat

Vic

Torràs i Bages, 4 baixos
08500 Vic
Tel.: 938 860 483
correu.cdvic@caritas.es
www.caritasbv.cat